

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

HE perusopetuslain muuttamisesta

Sivistysvaliokunta 30.09.2025

Eduskunta

Hallituksen esitys 103 / 2025 vp.

- Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus.
- Aamu- ja iltapäivätoiminnan maksujen korotukset ja maksujen sitominen indeksiin.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus

Sivistysvaliokunta 30.9.2025

Perusopetukseen valmistava opetus

- Kunta voi järjestää valmistavaa opetusta.
- Tarkoituksena on antaa maahanmuuttajille tarvittavat kielelliset valmiudet perusopetuksen suorittamiseen.
- Vuoden laajuinen kokonaisuus, jota esityksen mukaan voisi järjestää vain ulkomailla syntyneille lapsille.
- Vuonna 2023 valmistavan opetuksen oppilaita oli 8217, joista noin 90% oli syntynyt ulkomailla ja 10% Suomessa.
- Valtionosuus n. 13 500 euroa / vuosi / oppilas.

Perusopetukseen valmistava opetus

- Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet ohjaavat opetusta.
- Oppilaalla on henkilökohtainen suunnitelma.
- Oppilaita pyritään integroimaan perusopetukseen jo valmistavan opetuksen aikana.

Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus

- Toteuttaa Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjausta mahdollistaa perusopetukseen valmistavan opetuksen kaksivuotisuus.
- Erityisesti yläkouluiässä maahan tulleille yhden vuoden valmistava opetus ei ole riittävä.
- Kunta voisi järjestää valmistavan opetuksen lisäopetusta enintään vuoden ajan ulkomaalaistaisille oppilaille, jotka eivät ole syntyneet Suomessa.

Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus

- Olisi tarkoitettu valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyville oppilaille, joilla ei ole vielä riittävää peruskielitaitoa opetuskielessä.
- Kielitaitoa voitaisiin vahvistaa opetuksen järjestäjän päättämin keinoin esimerkiksi samanaikaisopetuksessa tai pienryhmissä.
- Kiinteä määräraha 20,279 miljoonaa euroa vuodessa.
- Lisäksi opetuksen järjestäjä saa peruspalvelujen valtionosuuden tai kotikuntakorvauksen.
- Opetushallitus määräisi opetussuunnitelman perusteissa tarkemmin valmistavan opetuksen lisäopetukseen ohjaamisesta ja tähän liittyvästä opetuskielen taidon arvioinnista.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen rajaus

- Perusopetukseen valmistavaa opetusta sekä valmistavan opetuksen lisäopetusta voisi järjestää ulkomaalaistaustaisille oppilaille, jotka eivät ole syntyneet Suomessa.
- Lain tarkennuksella kohdennettaisiin perusopetukseen valmistava opetus ja valmistavan opetuksen lisäopetus eniten tukea tarvitseville lapsille.
- Muissa Pohjoismaissa valmistavaa opetusta järjestetään maahan muuttaville oppilaille.
- Suomessa syntyneet maahanmuuttotaukaiset oppilaat voivat osallistua varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen sekä saada perusopetuksessa opetuskielen tukiovetusta sekä osallistua S2-oppimäärän opetukseen äidinkieli ja kirjallisuus –oppiaineessa.

Perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksen rahoitus

- Määräraha 20,279 miljoonaa euroa
 - Kehysriihi 13,8 miljoonaa
 - Hallitusohjelman rahoitus 3,5 miljoonaa (HO valmistava)
 - Perusopetuksen vahvistaminen 2,979 miljoonaa (HO)
- Kiinteä määräraha eli määräraha ei muutu kustannusten tai oppilasmäärien muuttuessa
- Lisärahoitus peruspalvelujen valtionosuuden tai kotikuntakorvauksen päälle
 - Jos kaikki vuoden 2024 syksyllä valmistavassa opetuksessa olleet oppilaat (7 175) jatkaisivat valmistavan opetuksen lisäopetukseen, yksikköhinnaksi muodostuisi 2 826 euroa per oppilas. Tämä vastaa suuruusluokaltaan joustavan perusopetuksen yksikköhinnan tasoa.

Yksikköhinnan muodostuminen

- Yksikköhinta laskee ↓
oppilasmäärän noustessa ↑
- Yksikköhinta nousee ↑
oppilasmäärän laskiessa ↓
- Jos oppilasmäärä laskee merkittävästi ja hintakattoa ei määritellä, yksikköhinta nousee merkittävästi.

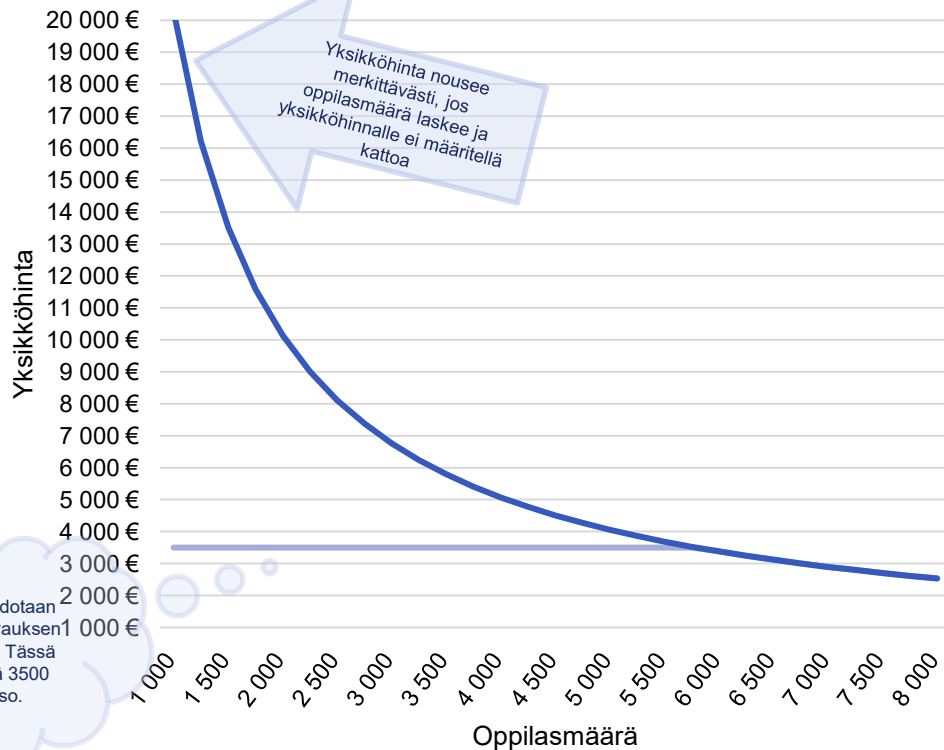
Yksikköhinta muodostuu jakamalla kiinteä määräraha (20,279 miljoonaa euroa) valtakunnallisella suoritteiden määrällä

Suorite = valmistavan lisäopetuksen oppilas

Kiinteä määräraha tarkoittaa, että määräraha ei muutu oppilasmäärän tai hintatason muuttuessa, vaan yksikköhinta elää oppilasmäärän mukaan

Hintakatto sidotaan kotikuntakorvauksen perusosaan. Tässä esimerkkinä 3500 euron taso.

Oppilasmäärän vaikutus yksikköhintaan

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Aamu- ja iltapäivätoiminnan rahoituksen leikkaus – voimaantulo 1.1.2026

Sivistysvaliokunta 30.9.2025

Toteutustapa

Valtionosuus

	Nykyinen yksikköhinta	Uusi yksikköhinta
Yksikköhinta	26	22,37

- Valtionosuus **pienenee 7 miljoonalla eurolla** 50,24 miljoonasta eurosta 43,24 miljoonaan euroon
- Määrärahan lasku toteutetaan **laskemalla yksikköhintaa** nykyisestä 26 eurosta 22,37 euroon

Maksut

	Nykyinen enimmäismaksu	Uusi enimmäismaksu
570 tuntia	120	148
760 tuntia	160	197

- Valtionosuuden pienentyminen kompensoidaan kunnille **korottamalla** toiminnasta perittävien **maksujen enimmäismäärää** noin **23 %**

Indeksitarkistus aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuihin

- Nykytilassa aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuihin ei ole tehty indeksitarkistuksia.
- Esitetään, että aamu- ja iltapäivätoiminnan maksut tarkistetaan kahden vuoden välein eli samassa aikataulussa kuin varhaiskasvatuksen asiakasmaksut.

Muita esityksen keskeisiä ehdotuksia

- Siirtymäsäännös siitä, että ennen lain voimaantuloa aloitettu valmistava opetus voidaan suorittaa loppuun, vaikka oppilas olisi Suomessa syntynyt.
- Lisätään esiopetusta koskeva perusopetusasetuksessa ollut ryhmäkokosäytäntely lain tasolle (*Opetusryhmien muodostaminen 20 g §*)
- Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.8.2026. Aamu- ja iltapäivätoiminnan enimmäismaksujen muutos on kuitenkin tarkoitettu tulemaan voimaan jo 1.1.2026 ja maksuja koskeva indeksitarkistus vasta 1.8.2027.

Kiitos